

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Fetelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — 6 K
Egyes szám ára 8 filler.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonban az összes hir-
tési díjat a hirdetőnek
kifizetnie kell.

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap 6 óráig

Nagybecskerek, 1914.

XLIII. évfolyam, 29. szám.

Péntek, február 6.

Fölvívás előfizetésre.

Az új esztendő beköszöntésével lapunk,
a Délvidék legrégibb lapja, a

TORONTAL

negyvenharmadik évfolyamát

kezdi meg.

Ez a közel félszázados mult lapunk
erejét, olvasóközönségének szeretetét és
bizalmát tanúsítja s ez fölment bennünket
attól, hogy hangzatos szövegekkel fordul-
junk a közönséghez.

Csak annyit mondunk és ígérünk,
hogy lapunk eddigi hagyományaihoz hi-
ven, továbbra is a liberális haladás mun-
kája lesz s gyors, pontos és hű hírszolgá-
latást nyújt a közönségnek.

Ezen az alapon kérjük röviden to-
vábbra is a közönség szeretetét és bizal-
mát és kérjük, hogy előfizetésével támo-
gassa lapunkat.

Az előfizetési díj:

Egész évre . . . . . 24 kor.
Félévre . . . . . 12 kor.
Negyedévre . . . . . 6 kor.
Egy hónapra . . . . . 2 kor.

A „TORONTAL“

szerkesztősége és kiadóhivatala.

A létszámemelés.

— febr. 6.

A képviselőház legutóbb az ujon-
javaslatok tárgyalása során megszavazta
a létszámemelést is.

A parlamenti tárgyalás során Hazai
Samu báró honvédelmi miniszter parau-
csoló állami szükségletnek jelezte ezt az
ujonlétszámemelést a mai rossz gazda-
sági viszonyok között is. Ez elől kitérni
nem lehetett. A balkáni államok tanulsá-
gai a létszámemelésre, a nagyszámú had-
seregek fentartására utalnak bennünket.
A balkáni szövetségesek azért győzték le
a törököt, mert mindenütt nagyobb
számu és harcoképesebb hadsereget állítottak
a törökkel szembe. A miniszter kijelentése
szerint ez a háboru is igazolta,
hogy a vezéri lángész, a hősi bátorság té-
nyezői ugyan a győzelemnek, de a hadi-
szerencsét csak a tulnyomó erővel és harc-
képességgel lehet megkorrigálni. Minden
hadsereg szervezésénél a legelső szempont
a létszám emelése s a keretek betöltése.

A mi hadseregünknel és honvédsé-
günknel még mindig nagy hézagok mutat-
koznak részben amiatt, mert az ujonnan
fölvállított műszaki csapatok és iparos
csapatok nagyon sok embert foglalkoz-
tatnak és elvonnak a harcoképesebb csapatoktól.
Ekként a gyalogsági századoknál száza-
donkint 8—10 főnyi hiány van.

Ezt azelőtt póttartalékosokkal szok-
ták kikerekíteni. A mai hadvezetőség
azonban teljesen szakított a póttartalé-
kosok rendszerével és arra az álláspontra
helyezkedett, hogy minden besorozott kat-
tonát egyformán ki kell képezni s ebből
a célból a rendes két évi, illetve három
évi szolgálatra szorítani. Mert nagyobb
hadseregeknél éppen a döntő ütközetben

zavart okozhatnak a hiányos képzettségű
gyakorlatlan katonák és ez alapon min-
den állam arra törekszik, hogy általában
a tartalékosok háttérbe szorításával a
tényleges állományt szaporítsák s a tény-
leges állományból alkossanak nagy töme-
geket.

Az ujonclétszámemelést a harcászati
tudomány mai módszere és taktikája iga-
zolja. Tűz- és fegyelmképes és nagy lét-
számu hadsereg mellett biztosítható csak
a harcászati eredmény. Ha pedig körül-
tekintünk a közel szomszédságban, lát-
hatjuk, hogy e tekintetben el vagyunk
maradva, mert a német és a francia had-
seregekben egy-egy századot 120—130
ember alkot, nálunk pedig egy századba
alig jut 90 ember. S ha ezt a hiányt pótt-
tartalékosokkal vagy tartalékosokkal egé-
szítjük ki, már az együttműködés sikere
meg van bénítva a katonaság egy részé-
nek hiányosabb kiképzésével.

A nagyobb létszámemelés a harcá-
szat szempontjából és a helytállás esélyei
ellen való biztosítás tekintetéből föltét-
lenül szükséges. Ettől függ az ország
külső biztonsága, belső békéje. De olyan
államnak még kellő hitele sines, amely
nélkülöz egy helytálló hadsereget.

Fölvívéses talán bővebben is bizonyi-
tanunk, hogy a nagyobb létszám s egy-
formán képzett s egyenlően harcoképes
hadsereg még véletlen baleseteket is
ki tudja köszörülni és helytáll minden
tekintetben.

A létszámemelés mellett azonban
nemcsak katonai, hanem statisztikai, nép-
szaporulati és pénzügyi tekintetek is egy-
formán figyelembe veendők. Örvedetesen
hivatkozhatunk arra, hogy a fölemelt
létszámot aránylag könnyen tudjuk kiál-
litani, mert mindig nagy fölvívésünk ma-
radtak alkalmas időkben és még mindig
nem értük el az általános kvótáját a lét-
számemelésnek. Népesedési teherbíró ké-
pességünk alapján még mindig nincs ki-
merítve a katonai szolgálatra alkalmas
fiatalságunk évi korosztálya. Ez okon már
csak a nagyobb pénzbeli áldozatok súlyá-
nak mérlegeléséről lehet szó. Magyaror-
szágnak ezidő szerint van a legutakéko-
sabb pénzügyminisztere, aki a legnagyobb
szigorral mérlegeli a kiadásokat és való-
ságos hősiességet fejt ki az állami pénz-
ügyek egyensúlyának zavartalan fentar-
tása érdekében. Nem kell tehát kétségbe
esniünk a létszámemelés miatt, ha egy Te-
leszky János pénzügyminiszter kijelenti,
hogy ezt a terhet megbírjuk, pénzügyi
egyensúlyunk megzavarásának veszedelme
nélkül.

A kormány ujonclétszámemelési ja-
vaslata ekként minden szempontból kellő-
leg indokolva lévén, az országban ez az
újabb létszámzaporítás semmiféle izga-
lomra nem vezethetett. S az egész nem-
zet oly nyugodtan szemlélte ezt a javas-
latot, mint amilyen megnyugvással tar-
totta magát távol az egész ellenzék ezen
a nemzeti vérevel és pénzével rendelkező
törvényjavaslat tárgyalásától.

Ideiglenes házádomentesség Nagybecskereken.

— Két közlemény. —

I.

Nagybecskerek, febr. 6.

Az új egyenesadótvények közül
1910. év január elsején életbe lépett s a
házádomentességet szövegező 1909. évi VI. t.-c. felemelte
az adótelekeket, az adópótlékok alkalmaz-
ásával behozta a bevallási kényszert, a
külső terület kihasításával lehetővé tette
a lakottabb belső terület fokozottabb meg-
adóztatását. S minthogy az adónak nem-
csak közép, hanem felső fok is van, egy
jelentéktelennek látszó novummal, azzal
t. i., hogy az általános házbéradó behozat-
alánál nemcsak a tényleg bérbeadott, ha-
nem a 12. §-ban taxative felsorolt más
lakrészek is számításba veendők, ezt a
felső fokot sikerült is elérni.

Ha ehhez még hozzátesszük, hogy az
adópotlékokat a törvényhozás időközben
jelentékenyen felemelte, a 12. §-ban fixi-
rozott felsorolást a pénzügyminiszter
már több kiadásban bővítette és javi-
totta, úgy körülbelül elmondottam min-
dent, ami ebben az adókérdésben fel-
emelő.

Ennek a 12. §-nak köszönheti Nagy-
becskerek város, hogy belső területe álta-
lános házbéradó alá tartozik.

Az általános házbéradó kulcsa kü-
lönböző; a törvény 17. §-a szerint azok-
ban a községekben (városokban), amelyek-
nek lakossága legalább 15000 lélekből áll,
14%. Az akkori törvényhozás maga is
érezte, hogy ez az adókulcs súlyos s hogy
hatását legalább némileg enyhítse, a 18.
§-ban egy bizonyos kiméleti időt állapí-
tott meg, amideu kimondta, hogyha vala-
mely községben (városban) a 14%-os ál-
talanos házbéradó behozatalának esete
áll elő, átmenetileg három éven keresz-
tül 11%-os kulcs alkalmazandó. Itt tehát
egy általános és egy megszorító rend-
kezés áll egymással szemközt. Ezekből
kell levonni az ideiglenes mentességre vo-
natkozó 31. §. miként való alkalmazá-
sát is.

A törvény 31. §-a szerint ugyanis:

1. 15 évi adómentesség illeti meg az
új és toldaléképületeket és 12 évi a lebont-
ott épületek helyén emelt épületeket a
14%-os általános házbéradó alá eső rende-
zett tanácsu városoknak eme béradó alá
eső területén;

2. 12 évi adómentesség illeti meg az
új és toldalék építkezéseket és 10 évi a
lebontott épület helyén emelt épületeket
az általános házbéradó alá eső többi ren-
dezett tanácsu város eme béradó alá eső
területén.

A törvény rendelkezéseit azért kellett
előrebocsátani, hogy az ideiglenes házádo-
mentesség körül jelenleg fennálló bizony-
talan és Nagybecskerek város közönségét
is közelről érdeklő állapotot meg lehessen
világítani.

Nagybecskerek város belső területén
ugyanis 1910. év óta szintén általános
házbéradó alkalmaztatik még pedig 1910
—1912. években a 11%-os, 1913. évben
azonban már a 14%-os kulcs.

A kérdés már most az, hogy az új és
toldaléképítkezések, amelyek a város belső
területén 1910—1912. években fejeztettek
be, illetve vétettek használatba, 15. il-
letve 12, illetve 10 évi adómentes-
séget igényelhetnek-e (l. fentebb a 31. §.
1. és 2. pontját)?

Sipos Izidor

p. ü. számvizsgáló.

HIREK.

IDŐJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.

Február 6.

Barométer lassan süllyed. Délután 1.38 órakor: Hőmérő — 8.6 C°. Hőmérséklet: maximum 5-ikén — 5.8 C°, min. ma reggel — 15.9 C°. Csapadék — 15 cm. hőréteg. Felhőzet Nb10. Szélirány és erősség W2. Jöslat a következő 24 órára: Változás nem várható.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül: 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 percig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percig; felhőzet: Ci = firtősfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = báránnyfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélesend, 8 = nagy vihar.

— A délvidéki tanítók nagybecskereki nagygyűlése. A Délmagyarországi Tanítóegylet elnöke, Lambrecht Péter és Maurer Mihály titkár ma Nagybecskerekre érkeztek és este fél 9 órakor a helybeli állami elemi népiskolák tanteszüleivel együtt a nyári nagy közgyűlés előkészítéséről értekeznek.

— **Evangélikus missió.** A helybeli evang. egyháznak gyűléstermében f. hó 8-án d. u. 4 órakor „A keresztyénség nyílt ellenfeleiről és álnok barátairól” szabad előadást fog tartani az egyház lelkesze. Az egyház tagjait ezuton hívja meg az elnökség.

— **Gazdasági szakértők.** A m. kir. földmívelési miniszter Vitolics Zsiva baránci lakos földbirtokost és Sztaikics Sztóján perjámosi lakos nyugalmazott tanítót Torontálvármegye területére birtokrendezési ügyekben gazdasági szakértővé jelölte ki.

— **Halálozás.** Részvétellel vesszük a hirt, hogy a nagybecskereki kereskedővilágnak egyik buzgó, érdemes fiatal tagja, Daun Gyula, a Daun-féle vasnagykereskedő-cég tagja meghalt. Az elhunyt, akit férfikora tavaszán ragadott el a halál, mert mindössze csak 39 éves volt, az utóbbi időben betegeskedett. Betegségére a déli égöv meleg levegőjében keresett enyhülést s Algirba ment. Innen a napokban hazafelé indult, de csak Nápolyig jutott el. Itt betegsége ledöntötte lábáról s a távol idegenben meghalt. Holttestét a család hazahozatja s itthon helyezi örök nyugalomra. A jeles fiatal kereskedő korai halála élénk részvétet kelt minden körben.

— **Öngyilkos aggastyán.** Kiszomborból jelentik, hogy ott Ludányi Mátyás 68 éves földmívelő, fiának lakásán, a szobagerendázatra magát felakasztotta. Ludányi már régen betegeskedett s valószínűleg e fölötti elkeseredésében vetett véget életének. Fia és menyje nem voltak odahaza, amikor Ludányi az öngyilkosságot végrehajtotta. Amikor este fia hazajött, apjának már csak kihűlt holttestét találta.

— **Pórujlárt dohánycsempész.** Adakalehról jelentik: Haril Szulejman dohánycsempészt a pénzügyőr tetten érte, amikor dohányt akart csempészni és felszólította készletének átadására. A tetten-ért Haril erre eszeveszett futással a Duunának tartott, hogy a nála levő és áruló dohánykészletet a vízbe dobja. A szemfüles pénzügyőr azonban hirtelen lekapta fegyverét és azt a rohanó csempészre sütötte. A golyó hátba találta Harilt, aki súlyosan megsérült. A vizsgálat megállapította, hogy a pénzügyőr a törvényes intelmek után jogosan használta a fegyvert és ezért vele szemben megszüntették az eljárást. A pórujlárt csempészt az adakalehi kórházban ápolják.

— **Halálos szerelem.** Mint Karánsebesről jelentik, Csaszlavszky György karánsebesi faipari tisztviselő 18 éves Mária nevű esinos leánya két nap

előtt atyja forgópisztolyával föbelőtte magát és a helyszínen meghalt. A fiatal leányt az keserítette halálra, hogy szülei elleneztek házasságát azzal a fiatalemberrel, akit szeretett.

— **A hamis gyémántok.** Nagyikindáról írják: Neiser Magdolna temesvári eselédleány a napokban beállított Engel Izidor kikindai ékszerészhez azzal, hogy gyűrűt akar venni. Engel egy esomó arany és kevésbé arany gyűrűt tett a leány elé, a lánynak azonban egyik se tetszett s vásárlás nélkül hagyta el az ékszerész üzletét. Távozása után Engel hamarosan észrevette, hogy egy ragyogó kövekkel kirakott gyűrűje eltűnt, sietett tehát a rendőrségre és ott jelentést tett a lopásról. A rendőrök a leányt éppen akkor csípték el, mikor az állomáson jegyet váltott Szeged felé. Neiser Magdolnát behozták tehát a rendőrkapitányságra, itt megmotozták és a gyűrűt meg is találták nála. A tragikomikus a dologban pedig az, hogy a lopott gyűrűben hamisak voltak a gyémántok, miket a szerencsétlen leány valódi briliánsoknak nézett s az egész gyűrű 8 koronánál többet nem ér.

— **Tangó.** Az oly nagy érdeklődést keltő tangó tánchoz szükséglenő cipők Amerikából megérkeztek és Weinberger K. cipőárúház kirakatában megtekinthetők.

Törvényszék.

§ **A multság vége.** A nagybecskereki kir. törvényszék mint esküdttörvényszék ma halált okozott súlyos testi sértés büntetével vádolt Kovanov Száva aracs lakosnak a bűnügyét tárgyalta, aki a múlt hó 7-ike és 8-ika közti éjjelen bátyjának, Kovanov Rádának a lakásán mulatozás közben bieskájával társát, Davidovics Ignát nyakon szurta, még pedig oly erővel, hogy Davidovics a sérülésébe rövidesen belehalt. A mai főtárgyaláson vádlott beismerte tettét s ittasságával védekezett. A délelőtti folyamán a tanukat hallgatta ki a törvényszék.

§ **A tegnapi esküdtszéki tárgyaláson** a gyújtogatás büntetével vádolt István Tódorné ügyében az esküdtek a vádlottat nem bűnösnek mondták s ennek alapján a bíróság felmentő ítéletet hozott. Az ítélet ellen az ügyész felebbezett.

Téli inség.

— Saját tudósítónktól. —

— febr. 6.

A páratlan kemény és hosszú tél, amely olyan sujtóan nehezedik az idén a szegény emberekre, Torontálban is érezteti hatását.

A vármegye két községében, Boresán és Bárányoson fölütötte fejét az éhínség. A két község a dunai öblözletben fekszik s az árvíz, amely rendesen előnti ezt a két községet, az idén még nagyobb mértékben sujtotta lakóit, akiknek termése az árvíz következtében legnagyobb mértékben elpusztult.

A maradékból édegettek egy darabig a boresaiak és bárányosiak, de mivel az idej kemény télben semmi munkával nem tudták pótolni a hiányt, a község lakosságának nagyrésze

kétszázharminc család inségbe jutott. Boresán 98 családnak, Bárányoson pedig 132 családnak az utolsó napokban már nem volt betevő falatja. A kétszázharminc családnak nyolcszázhetvenhét tagja van.

A két község előljárósága segítségért fordult a vármegyéhez s Janzó Ágoston alispán nyomban intézkedett

a vármegye segítségéről

Az inség ideiglenes enyhítésére a tegnapi napon 10500 korona segélyt küldött a pancsovai főszolgabíró kezeihez, hogy azon élelmiszert vásároljon s osztassa ki azt a nyomorgók között. Azonkívül intézkedés történt, hogy a földmívelési minisz-

ter mielőbb utaltassa ki a boresaiak és bárányosiak részére az inségkölesont.

Igy még valahogy kibírják a nyomorgók a tél hátralevő részét s ha a föld föl-szabadul a jégtől és hótól, nyomban keresethez jutnak a boresaiak és bárányosiak a dunai öblözlet ármentosítása körül meginduló földmunkáknál.

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtszéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjjele” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

TÁVIRATOK.

A MÁRMAROSI RUTÉN PÖR.

Budapest, febr. 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) A nap szenzációja Bobrinsky gróf tegnapi szereplése a rutén pörben. Saját vallomása is, de különösen Duliskovich detektívfelügyelő előadása, aki a pánszláv propaganda összes titkait saját jöszántából magában Oroszországban kiderítette, Bobrinsky góffal is intenzív érintkezésben volt, megsemmisítő hatással voltak Bobrinskyre, kinek védekezése, hogy ő csak magánkedvtelésből és pánszláv buzgalomból érdeklődött a felsőmagyarországi rutének iránt, a végén száználmas dadogássá változott. Napnál világosabb, hogy itt a muszka pánszláv körök agitációjáról van szó, mely nyilvánvaló nagyorosz politikai célszándékot követ. Kiderült, hogy a magyar igazságszolgáltatás komolyan helyt állott és legméltóbban fogta fel hivatását és kötelességét, amikor ezeket az üzemeket az igazságszolgáltatás sorompói elé idézte.

Budapest, febr. 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Mármaroszigetről sürgönyzik. Bobrinsky gróf ma onnan elutazott. A gróf kijelentette, hogy az orosz lapokban nyilvánosan meg fogja köszönni azt az előzékenységet, amelyet iránta Magyarországon tanusítottak.

ELLENZÉKI KOHOLMÁNYOK A HORVÁT MEGEGYEZÉSÉRŐL ÉS A ROMÁN TÁRGYALÁSOKRÓL.

Budapest, febr. 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) A horvát megegyezéssel és a románokkal való tárgyalásokkal kapcsolatban az ellenzéki sajtó százával ontja az alaptalan koholmányokat. Ezek közül ma hivatalosan megcáfolják azt, mintha a parlament épületére csak tegnapelőtt, a horvátok megjelenése alkalmával vonták volna fel a horvát zászlót. Az 1868 évi harmincadik törvénycikk 63. szakasza értelmében a horvát zászló évtizedek óta ott leng a magyar zászló mellett a parlament épületén. Másik kitalálását az egyik ellenzéki lapnak, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban külön román szakosztályt fognak létesíteni, hivatalosan ugyancsak teljesen alaptalan híresztelésnek jelentik ki.

A MINISZTERELNÖK DISZPOLGÁRSÁGAI.

Budapest, febr. 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tegnap délután Udvarhelyvármegye 142 magyar és 3 szász községe, továbbá Ujvidék és Karánsebes városok küldöttsége tisztelgett Tisza István gróf miniszterelnöknél, hogy átadja neki a diszpolgári oklevelet. Az udvarhelyvármegyeiek küldöttségét Ugron János, Karánsebes városét Medve Zoltán, Ujvidék városét Matkovich Béla főispán vezette. Az üdvözlésekre a miniszterelnök röviden válaszolt s megköszönte a kitüntető bizalmat. Este a Hungáriában a miniszterelnök 260 terítékű lakomát adott a küldöttségek tiszteletére. Itt Ugron János főispán köszöntötte föl a miniszterelnököt, amire Tisza István gróf hosszabb beszédben válaszolt. Beszédében Ugron János szavaira reflektálva kijelentette, hogy igaz, hogy sok esatában győztünk, de az egész hadjáratot diadalmásan kell végigküzdeni. Hogy pedig ez sikerüljön, a népek vele kell lenni, azért tehát fölszólítja a népet, hogy ne engedje magát az ellenzéki sajtótól és képviselőktől hamis jelszavakkal félrevezetni.

A ROMÁN TÁRGYALÁSOK.

Budapest, febr. 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) A román komité 3-as bizottsága ma délelőtt ismét tanácskozássra ült össze. A tárgyalásokban egyébként most némi szünet fog beállni, mert a komité megvárja a miniszterelnök értesítését néhány függőben levő kérdéssről. Radu Demeter, Hosszu Vazul és Frenciu Valér román püspökök ma délelőtt a kultuszminiszteriumban jártak s ott egyházi és iskolai dolgokról tárgyaltak.

A HORVÁT KÉPVISELŐK LÁTOGATÁSAI.

Budapest, febr. 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) A horvát képviselők tegnap délután meglátogatták a függetlenségi pártiak klubját, majd az alkotmánypárt klubjában tettek látogatást, ahol Andrássy Gyula gróf fogadta őket.

A SZERB TRÓNÖRÖKÖS ELJEGYZÉSE.

Budapest, febr. 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik, Sándor szerb trónörökös legközelebb eljegyzi Olga nagyhercegnőt.

rendkívül tartós kiválóan rugalmas formája ideális
116-44

FIUMÉBAN ELFOGOTT SZERB KÉM

Budapest, febr. 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Fiuméből sürgönyzik, az ottani rendőrség letartóztatta Pautich Choim Danubius-gyári munkást. Pautichról megállapították, hogy valójában szerb tiszt, aki munkásnak állt be a gyárba, hogy az ott készülő katonai gyártmányok titkait ellessze.

ISKOLÁSGYERMEKEK RABLÓBANDÁJA.

Budapest, febr. 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) A fővárosi rendőrség kinyomozta, hogy a Práter-utcai polgári fiúiskolában iskolásfiúkból valóságos rablóbanda alakult. Harmincz gyerek, a kitűnő detektívdrámák hatása alatt „Zigomár-banda” néven tolvajbandát alakított, amelynek elnöke 2 korona, titkára 1 kor. 80 fillér, tagjai pedig 1 korona napi-díjat kapott, azonfelül pedig a lopott holmin megosztottak. A banda tagjai naponta követték el lopásokat s a lopott holmit a Ludovika-kertben elásták s itt esténként megosztottak. Miután a tolvaj-banda tagjai mind 15 éven aluliak, megfelelő szülői elbánásra adták ki őket.

AZ ALBÁNIAI ZAVAROK.

Budapest, febr. 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Valonából sürgönyzik, az albán-görög határon a görög reguláris csapatok és az albán esendőrök között véres harcok folytak. Az albán esendőröket utasították, hogy vonuljanak vissza s tartózkodjanak az összeütközésektől.

AZ ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, febr. 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli zárlatkor a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 852.50, Osztrák Hitel 648, Koronajáradék 84.30, Osztrák-Magyar Allamvasut 722.50, Jelzáloghitelbank 458, Leszámitoló Bank 531, Hazai Bank 293.50, Magyar Bank 530, Kereskedelmi Bank 3838, Rimamurányi 663, Salgótarjáni 747, Általános Kőszénbánya 1058, Közúti Vasut 628, Villamos Vasut 337.50, Adria —.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (áprilisra)	12.06
Buza (októberre)	10.99
Rozs (áprilisra)	9.06
Rozs (októberre)	8.54
Zab (áprilisra)	7.80
Zab (októberre)	7.77
Tengeri (májusra)	6.76

Hirdetések.

Perjámosi járás főszolgabirájától.
328—914. szám. 193—3.2

Pályázati hirdetmény.

Sárafalva községben megüresedett II-od segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek s felhívom pályázókat, hogy képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényeiket folyó évi március hó 1-éig hivatalomhoz annyival inkább nyújtsák be, mert az elkésletten érkezett, vagy kelően fel nem szerelt kérvényeket figyelembe nem veszem.

Az állás javadalmazása:
Évi törzsfizetés 1600 korona, évi lakbér 240 korona, ezen kívül négyszer megisméltendő 100—100 korona ötödéves korpótlék.

Perjámos, 1914. évi január hó 31-én.

Dr. Sal, főszolgabíró.

Törökbecsei járás főszolgabirájától.
565—914. szám. 175—3.2

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törökbecsei járásához tartozó Kuman községben megüresedett II-ik segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerési óhajjával, hogy az 1883. évi I. t.-c. 6. §-a, illetve az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában előírt képesítésüket, valamint eddigi alkalmaztatásukat és nyelvismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám 1914. évi március hó 1. napjáig nyújtsák be.

A később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

Az állással egybekötött javadalmazás a következő: 1400 korona évi fizetés és 40 kor. utálatalány.

A választás napját később fogom kitűzni.
Törökbecse, 1914. évi január hó 27-én.

Báró dr. Csávósy Ignác,
főszolgabíró.

Csebze község előljáróságától.

Hirdetmény.

Alulírott községi előljáróság ezennel közhírré teszi, hogy a községi korcsmaépület, mely a község ház szomszédságában van és élénk üzleti forgalommal bír, kedvező fizetési feltételek mellett örökáron eladó, amennyiben vevő nem akadna, ezen épület bérbe is adatik. Közelebbi feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Csebze, 1914. évi február hó 1-én.

192—3.2

Községi előljáróság.

Rámpás
dr. Brájer Lajos szőlőjéből,
fehér literje 72 fillér,
vörös 68
Kapható: Zápolya-utca 1. sz.
:: alatt a házmesternél. ::
21—x.12

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.
Érvényes 1913. évi október hó 1. napjától.

INDUL.	óra
Nagybecskereki pályaudvarról.	perc
Karlova—Szeged—Budapestre délelőtt	6:21
Karlova—Szeged—Budapestre délelőtt	7:10
Karlovara délelőtt	10:00
Karlova—Szeged—Budapestre délelőtt	11:27
Karlova—Szegedre délután	1:13
Zsombolya—Szeged—Budapestre délután	4:00
Pancsovára délután	5:40
Karlova—Szeged—Budapestre este	7:18
Pancsovára délelőtt	8:10
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarról.	3:33
Módos—Temesvárra reggel	10:59
Zsombolya—Temesvárra délelőtt	6:35
Szécsány—Módos—Zsombolya—Temesvárra reggel	4:30
Autálfalvára reggel	2:26
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon reggel	11:55
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt	5:25
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délután	5:25
ÉRKEZIK.	
Nagybecskereki pályaudvarra.	
Budapest—Szeged—Nagykik—Karlovaról este	9:21
Budapest—Szeged—Karlovaról este	7:17
Budapest—Szeged—Karlovaról délután	4:50
Budapest—Szeged—Karlovaról délután	3:11
Szeged—Karlovaról délelőtt	9:24
Budapest—Szeged—Karlovaról délelőtt	6:49
Temesvár—Zsombolyaról délelőtt	9:28
Temesvár—Zsombolyaról este	6:40
Pancsováról délelőtt	8:38
Pancsováról este	7:09
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarra.	
Módosról reggel	6:56
Szécsányról este	8:16
Pancsováról délután	5:04
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon este	9:34
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délután	4:10
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délelőtt	8:28

Délelőtti órákra
irodai alkalmazást keres
4 nyelvet beszélő
érettségizett fiatalember.
B. V.
Nagybecskerek, Temesvári-utca 3.

Állandó raktár.
Üvegfinomabb, zamatos,
valódi orosz
TEA
kapható eredeti csomagolásban
dr. Guttmann Jakabnénál
:: Nagybecskerek, Korona-utca. ::

Árverési hirdetmény.

A perlaszi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Handler Lázár nagybecskereki ügyvéd által képviselt Ipar és kereskedelmi bank r.-t. nagybecskereki cég végrehajtónak, Milyev Sebő tamáslakai lakos végrehajtást szenvedett elleni 25 korona 80 fillér eddigi költség és járulékaik iránt folytatott végrehajtási ügyében követelésének behajtása végett a pancsovai kir. törvényszéknek és a perlaszi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság területén a tamáslakai 123. számú tkvi betétben felveit:

A. + 1. sorsz., 1877. hrsz. 1550 □-ölnyi szántó az I. Béga dülöbeni ingatlanból Milyev Sebő nevében vezetett 1/2-ed része 618. korona; az u. o. A. + 2. sorsz. 2731. hrsz. 1590 □-ölnyi szántó a II. Szentkut dülöbeni ingatlanból ugyanannak nevében vezetett 1/2-ed része 680 korona becsáron nyilvános árverés útján el fog adatni.

Határnapul 1914. évi április hó 27. napjának délelőtt 10 óraja Tamáslaka községhezához kitézik oly hozzáadással, hogy az ingatlanok ezen a határnapon a becsáron alul is el fognak adatni.

Ellenben a kérvénynek a tamáslakai 22. számú tkvi betétben vonatkozó része — széljegyzés mellett — elutasítatik, mert ezen ingatlanokra vonatkozólag folyamodó 5641 913 tkvi sz. a. már csatlakozottnak lett kimondva.

Kikiáltási ár a fenti becsár, melynek 20%-át venni szándékozik készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi 3333 sz. I. M. r. 8. §-ában jelzett óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170 §-a alapján a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt átszolgáltatni kötelesek.

A kir. kincstár, valamint az 1889. évi XXX. t.-c. 10. §-ának 2. bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898. évi XXIII. t.-c. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet bánatpénzt letenni nem kötelesek.

Köteles a vevő, ha magasabb ígéretet tett a becsárnál, az 1908. évi XLI. t.-c. 21. §-a értelmében a letett bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni, ellenkező esetben ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben, mely haladéktalanul folytatatik, részt nem vehet.

A fenti ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adhatók.

A vevő köteles az árverési vételárat 2 egyenlő részletben és pedig az első 15 nap alatt, a másodikat 45 nap alatt az árverés jogerejétől számítva és pedig az árverés napjától számítandó 5%-os kamatokkal együtt az antalfalvai kir. adóhivatalnál, mint bírósági letétpénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Árverési kivonat:

1. A vevő köteles az ingatlant terhelő és az árverés napját követőleg esedékes adókat és átruházási illetékeket viselni.

2. A vevő a megvett ingatlan birtokába az árverés jogereje emelkedése után lép és annak haszna már az árverési naptól fogva őt illeti. Amennyiben azonban az ingatlan haszonbérbe volna adva, csak a gazdasági év végétől.

3. A vevőnek a vételi bizonylat csak akkor fog kiadatni, ha az árverés napjától számított 15 nap alatt a végrehajtási novella 27. §-ának megfelelő utóajánlat nem tétetik.

4. A tulajdonjog csak a vételár és kamatainak teljes kifizetése után fog hivatalból a vevő nevére bekebeleztetni.

Kelt Perlaszon, a kir. járásbíró mint tkvi hatóságnál, 1913. évi december hó 31-én.

Cziróni s. k., kir. járásbíró.

A Bégaszentgyörgyi községi takarékpénztár
mint egyéni cég

1913. évi zárszámadása.

Pénzforgalom: Bevétel 3869257 49 K, kiadás 3851378 07 K.

VAGYON.		ZÁRMÉRLEG.		TEHER.	
Pénzkészlet 1913. év végén	17879	42	Alaptőke	23000	—
Váltószámla	358029	—	Tartalékalap	9020	—
Folyószámla	104386	—	Betét és tők. kamat	443951	72
Girószámla	554	18	Átmeneti kamatok	5121	79
Értékpapírszámla	1400	—	Tiszta nyeresemény	10214	48
Ingatlanszámla	2975	—			
Beperelt követelések	5037	—			
Adósok	661	39			
Leltárérték	386	—			
	491307	99		491307	99

TARTOZIK.		NYERESÉG- ÉS VESZTESÉG-SZÁMLA		KÖVETEL.	
Adó és közterhek	2761	47	Váltókamatban	29405	27
Betéti kamat	19249	79	Folyószámla kamat	7083	57
Betéti kamatadó	1923	57	Adómentes bevételek	360	80
Tisztviselők fizetése	2112	—	Különféle bevételek	14	70
Üzleti költség	603	03			
Tiszta nyeresemény	10214	48			
	36864	34		36864	34

Bégaszentgyörgy, 1913. évi december hó 31-én.

Az igazgatóság:

Orsó Gáspár. Schönherr Péter. Bayer Johann. Luts József. Bayer Pál.
Holmer Mihály. Katity Pánta. Ignjatov Milan. Granity Milutin.

Ezen zármérleg, nyereség- és veszteség-számla az üzleti könyvekkel összehasonlítván, a pénztár megfelelően megvizsgáltván, az utóbbi rendben levőnek, a könyvek pedig helyesen a törvény szerint vezetetteknek s a jelen zármérleggel, valamint a nyereség- és veszteség-számlával megegyezőknek találtak.

A felügyelő-bizottság:

Holzner Kristóf. Pocsár József. Becsejacse Tósa.

1. kgy. 1—1914. szám.

Ezen felolvasott, átvizsgált zárszámadás, mint helyes, egész terjedelmében elfogadtatott. Egyben egyhangulag elhatározatott, hogy a 20214 kor. 48 fill. tiszta nyereseménnyel 1021 kor. 45 fillér a tartalékalaphoz csatoltatik, 500 kor. a „Schiller Lipót alapítvány” ötödik részlete fedezésére fordítatik, 1634 kor. 31 fill. a 2159. kgy. 24314—1903. sz. törvényhatósági határozatban megállapított arányosodás szerint az igazgatósági tagok és tisztviselők jutalmazására és 60 korona jótékony célokra fordítatik, az így fennmaradó 6998 kor. 72 fill. a községi pénztárba beszállítatik és a felelős számadóknak a felmentvény megadatik.

Kelt Bégaszentgyörgyön, a község képviselőtestületének 1914. évi január hó 30-án tartott rendkívüli közgyűlésében.

Orsó, jegyző.

Seauer Béla,

Kiefer Lőrinc,

Schönherr Péter, bíró.

hitelesítő képviselők.

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál”

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legrégebb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében.